

15-2009-432

Irak

Något om irakiska handlingar, folkbokföring och administration

Noteringar från utredningsresan till Bagdad, november 2008, och
utredningsresan till bl. a. norra Irak, april – maj 2009

Karta från Central Intelligence Agency (CIA)

2009-06-22

Upprättad i enlighet med EU COI-guidelines

Innehåll

Om rapporten	3
1 Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Avgränsning	4
2 Gränsövergångar	5
3 Pass.....	5
4 Identitetskort	5
5 Medborgarskapsbevis.....	6
6 Körkort	7
7 Vigselsbevis.....	7
8 Födelsebevis och dödsattester	7
9 Skilsmässa och vårdnad	7
Källor	9

Om rapporten

Denna rapport är framtagen av Migrationsverkets landinformationsenhet. De källor som använts är alla redovisade. Rapporten gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom rapporten göra politiska ställningstaganden.

Denna rapport kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Migrationsverket har under utredningsresorna till Bagdad (21 november – 1 december 2008) och norra Irak (27 april – 6 maj 2009) vid sidan om studerandet av de huvudsakliga ämnesområdena inhämtat en del information om irakiska handlingar, folkbokföring och administration. Delegationen ställde frågor utifrån önskemål från verksamhetsområdet Besök, bosättning och medborgarskap (BBM).

1.2 Avgränsning

Rapporten baserar sig till stor del på uppgifter som lämnats vid möten under resorna, främst med Bagdadambassadens förtroendeadvokat och med justitieministern i Kurdistans regionala regering (KRG). Uppgifterna är inte kompletta och bör jämföras med relevanta delar av landinformationsenhetens Irakrapport om identitet, 23 mars 2009.

2 Gränsövergångar

Vid tiden för delegationens besök i Bagdad var det möjligt att legalt resa in i och ut ur Irak via följande gränsövergångar.

1. Shalemche / Khorramshahr, söder om Basra	Iran
2. Baramadad, österut från Bagdad	Iran
3. Khanaqin / Khorsravi, öst	Iran
4. En gränsövergång österut från Halabja	Iran
5. Penjwin / Baneh, nordost	Iran
6. Haj Umrar / Piranshahr, nordost	Iran
7. Ibrahim Khalil / Habur, norr	Turkiet
8. Tel Kushik, nordväst	Syrien
9. Al Qaim / Abu Kemal, väst	Syrien
10. Al Tanf, väst	Syrien
11. Trebil / Karama, väst	Jordanien
12. Ar' ar, sydväst	Saudiarabien
13. Abdaly / Safwan, syd	Kuwait
14. Umm Qasr, syd	Kuwait

För inresa till grannländerna krävs pass och visering. Möjligen tillåter Iran fortfarande vissa personer att resa in på sina ID-kort.¹

3 Pass

Enligt den irakiska passlagen krävs det personlig inställelse både vid ansökan och vid utlämnande av en ny passhandling. I praktiken synes pass kunna hämtas ut via ombud². Förutom tjänstepass och diplomatpass utfärdas sedan våren 2006 endast pass i serien G. Dessa utfärdas endast i Bagdad, men kan även lämnas ut via vissa irakiska ambassader utomlands. I väntan på en ny passerie utfärdas enligt irakiska myndigheter nya G-pass bara till de som ansökt innan den 2 februari 2009. Undantag görs dock. Det har sedan 2007 blivit svårare att köpa pass. Däremot kan utfärdandet gå snabbare om den sökande betalar extra. De dokument som uppvisas vid en passansökan kontrolleras inte.

4 Identitetskort

Nationellt identitetskort ska uppvisas vid passansökan. Att inneha ID-kort är i princip obligatoriskt och behövs vid många förrättningar. De utfärdas av särskilda kontor, "ID-offices", vilka är uppkopplade mot vissa register (bl. a. familjeakter). Dessa kontor finns i de flesta städer, inte bara i provinshuvudstäderna. Kontoren gör kontroller mot registren innan ID-kort utfärdas. Förlorar man sitt ID-kort kan den sökandes identitet godkännas om han / hon tar med faders eller broders ID-kort, vilket då kontrolleras. En polisanmälan och någon egen dokumentation kan också krävas.

¹ Information inhämtad av Migrationsverket i samband med utredningsresan till Bagdad på Sveriges ambassad Bagdad p. t. Amman 30 november 2008

² Sveriges ambassad i Bagdad p. t. Amman, Förfrågan angående irakiska G-pass, 18 januari 2009, Lifos 20248

Till höger på ID-kortets framsida finns serienummer. Numret visar vilket ID-kontor, som utfärdat kortet³. Med hjälp av serienumret och undertecknad officers namn går det att kontrollera äktheten.

En annan myndighet som kan kontrollera ID-handlingar är ”Skatt- och fastighetsförvaltningen” (Dayret zerybe we al-aqarat), vilken motsvarar Skatteverket i Sverige. Både ID-kontoren och Skatteverket har sina register intakta. Registren förstördes inte i samband med invasionen 2003.

Åtminstone fram till dess fanns underlag på alla irakiska medborgare, som registrerats efter födseln, hos ”Allmänna direktoratet för medborgarskap och ID-frågor” i Bagdad. Utlänningar, registrerade som boendes i Irak, får inga nationella ID-kort. De flesta statslösa palestinier har fått nya egna ID-kort.

Registrering av folkbokföringskaraktär är datoriserad i Bagdad. Annorstädes görs den fortfarande mest i ”böcker”.

Vid giftermål kan paret registrera sig på samma ort, som mannens föräldrar. Bor de på olika orter flyttas maken till makens registersida. I båda fallen får paret en ny sida i familjeakten. I det senare fallet placeras kanske paret i en ny akt. I båda fallen får paret nya ID-kort. (Civilstånd anges på baksidan av ID-korten.)

Man behöver inte personligen inställa sig för att ansöka om ID-kort. Föräldrar och ibland släktingar kan t. ex. ansöka om ID-kort till ett nyfött barn. Registrering av barnet sker när föräldrarna / släktingarna ansöker om ID-kort för barnet, vilket kan göras i samband med födseln eller senare. Födelsebevis bör visas upp inför registreringen.

5 Medborgarskapsbevis

Man måste inställa sig personligen för att få ut ett medborgarskapsbevis. Detta gäller även nyfödda barn. Tjänstemän kan komma hem eller föräldrarna hämtar barnet till utfärdande kontor.

Den som söker irakiskt medborgarskap och saknar irakiska handlingar, t. ex. en deporterad feylikurd, kan finnas i befintliga register hos ”Allmänna direktoratet för medborgarskap och ID-frågor” i Bagdad och kan då under vissa förutsättningar erhålla irakiskt medborgarskap. Numera kan också en man, som gifter sig med en irakisk kvinna, undantagsvis bli medborgare i Irak.

Fram till början av 1980-talet utfärdades medborgarskapsbevis endast i Bagdad. Därefter inrättade ovan nämnd centrala myndighet kontor i varje provinshuvudstad⁴. Dessa utfärdar medborgarskapsbevis för invånare bosatta i respektive provins efter kontroll med centralmyndigheten.

³ I de stora städerna kan det finnas flera kontor. I Bagdad finns det 7 – 8 kontor.

⁴ Det kan finnas flera medborgarskapskontor i vissa provinser. Medborgarskaps- och ID-kontor är skilda kontor.

De handlingar som ska visas upp vid ansökan är ID-kort och födelsebevis. Fader och syskon kan också bevisa irakisk härkomst genom att deras medborgarskapsbevis visas upp. Släktingar till de som redan är registrerade, men saknar handlingar, kan även intyga den sökandes identitet.

Ett irakiskt medborgarskapsbevis är giltigt tills vidare. Man kan byta ut och ansöka om ett nytt vid förlust eller om beviset blir förstört. Det är dock svårt att få ett nytt. Ansökan måste göras i Bagdad.

6 Körkort

Körkort utfärdas inte i Irak sedan 2003. Körkorten var giltiga i fem år. Giltighetstiden torde fortfarande kunna förlängas. Körkort är den handling, som är lättast att förfalska. Förfalskningar har ofta en giltighetstid på tio år.

7 Vigselbevis

Vigselbevis utfärdas av domstolar, som handlägger familjerättsliga ärenden (Personal Status Courts). Grundformulären ska enligt förtroendeadvokaten vara desamma i hela centrala och södra Irak. Troligen används samma formulär i den kurdiska regionen. Bevisen skrivs av vissa domstolar ut för hand, av andra med maskinskrift (skrivmaskin eller datorskrivare). Vigselbevisen skrivs under av tjänstgörande domare och förses med domstolens stämpel. Det finns många stämplat och ändringar av dem är inte ovanliga.

Fram till 1979 angavs i vigselsbevisen huruvida maken eller maken var shia- eller sunnimuslim. Om någon av makarna tidigare skilt sig nämns det inte i vigselsbeviset.

Brudparet kan få ut hur många kopior som helst av vigselsbeviset. En kopia kan kosta omkring 10 000 dinarer. Om någon annan, t. ex. en advokat, vill få ut en kopia är det mycket besvärligt utan fullmakt och torde kosta mer.

Domstolarna är stängda fredagar.

8 Födelsebevis och dödsattester

Födelsebevis och dödsattester utfärdas av berörda sjukhus. Hälsoministeriet ansvarar för alla och handlingarna har stämpel från ministeriet. Det finns en standardblankett för födelsebevis och en för dödsattester. De utfärdas normalt i fyra exemplar, varav föräldrar / anhöriga får två. Ett arkiveras på hälsoministeriet och ett på inrikesministeriet.⁵

9 Skilsmässa och vårdnad

I den kurdiska regionen kan både kvinna och man begära skilsmässa. Det ska ske vid Personal Status Court. Skilsmässohandlingarna ser likadana ut i hela regionen. Enligt KRG:s justitieminister är de olika i övriga Irak.

Modern får normalt vårdnaden tills barnen fyller 15 år. När barnen är mellan 15 och 18 år kan fadern få vårdnaden om laglig grund finns, t. ex. moderns

⁵ Migrationsverket, noteringar från möte på Iraks ambassad den 4 juni 2008, Lifos 18925

sjukdom. Om barnets bästa är att inte stanna hos modern, kan fadern få vårdnaden. Domstolen beslutar.

När barnen fyllt 18 år bestämmer de själva om de ska bo hos modern eller fadern. Myndighetsåldern är 18 år⁶.

Landinformationsenheten
Migrationsverket

⁶ Migrationsverket, Irak. Medborgarskap, 4 januari 2007, Lifos 15914

Källor

Sveriges ambassad Bagdad p. t. Amman, 23 och 30 november 2008

Ibid, Förfrågan angående irakiska G-pass, 18 januari 2009, Lifos 20248

Migrationsverket, Noteringar från möte på Iraks ambassad i Damaskus den 4 juni 2008, Lifos 18925

Ibid, Irak. Medborgarskap, 4 januari 2007, Lifos 15914

Justitieministeriet i regionen Kurdistan i Irak, möte den 29 april 2009